

Motion till riksdagen 2025/26:750

av Mikael Oscarsson (KD)

Tydlig reglering av militära övnings- och skjutfält

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att militära övnings- och skjutfält i första hand används för Försvarmaktens behov och beredskap och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över nuvarande regelverk och införa en tydligare prioritetsordning för att undvika att militära övningar begränsas av civila intressen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa ett tydligare system för samexistens där civila aktörer kan ges tillgång till skjutfält när det inte går ut över försvarets verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett trovärdigt försvar bygger på att Försvarmakten kan öva med sina förband och pröva ny materiel i realistiska miljöer. Militära övnings- och skjutfält är därför en strategisk resurs för hela Sveriges försvarsförmåga. Utan dessa fält försvagas vår möjlighet att upprätthålla beredskap och att bidra till Natosamarbetet.

Ökade behov i ett förändrat säkerhetsläge

Det kraftigt försämrade säkerhetsläget i Europa, med Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina, har på nytt visat betydelsen av militär förmåga. Sverige är på väg in i Nato och våra förband måste kunna öva på en nivå som är jämförbar med våra allierade. Detta ställer högre krav på tillgången till övnings- och skjutfält.

Försvarmakten har redan pekat på att nuvarande fält ofta är hårt belastade och att tillgången inte räcker för de behov som finns. När försvaret växer och nya förband sätts

upp kommer trycket att öka ytterligare. Därför måste vi säkerställa att de militära behoven alltid ges första prioritet.

Konflikt med civila intressen

I dag används många övningsfält även av civila aktörer – exempelvis för friluftsliv, jakt, motoraktiviteter eller andra arrangemang. Detta kan vara positivt när det sker på rätt villkor, men det får aldrig ske på bekostnad av försvarets förmåga. Det finns exempel där civila intressen lett till begränsningar i övningsverksamheten, vilket försvagat förbandens möjligheter att öva. Sådant är oacceptabelt i det säkerhetspolitiska läge vi befinner oss i.

Behov av tydligare regelverk

Nuvarande regelverk är inte tillräckligt tydligt. Försvarmakten tvingas ofta förhandla om tillgången till sina egna övningsfält. Detta riskerar att skapa osäkerhet och undergräver beredskapen. Det behövs därför en översyn av lagstiftning och föreskrifter för att slå fast att militära behov alltid ska ges första prioritet.

Möjlighet till samexistens

Samtidigt är det viktigt att inte helt stänga ute civila aktörer. I de fall där övningsfälten inte används för militära ändamål bör det finnas möjlighet till samexistens. Civila intressen kan tillgodoses när de inte står i konflikt med försvarets behov. Men det måste ske genom ett tydligt regelverk där ansvarsfördelningen är klar.

Sammanfattning

För att säkerställa Sveriges försvarsförmåga måste vi se till att militära övnings- och skjutfält används på ett sätt som prioriterar Försvarmakten. Civila intressen kan i viss mån rymmas, men bara när de inte inkräktar på försvarets verksamhet. En omreglering av regelverket är därför nödvändig.

Mikael Oscarsson (KD)